Streszczenie

Celem rozprawy była socjolingwistyczna analiza środowiskowej odmiany polszczyzny – socjolektu piłkarskiego. Przyjęta metodologia badawcza implikowała kolejne etapy analizy. Przedstawiono wspólnotę komunikatywną posługującą się socjolektem, tzn. środowisko piłkarskie. Uwzględniono relacje w obrębie tej zbiorowości, a także dokonano przeglądu sytuacji komunikacyjnych, w których pojawia się słownictwo socjolektalne. Zauważono, że wewnętrzne zróżnicowanie w obrębie środowiska piłkarskiego (m.in. role piłkarza, trenera i sędziego) znajduje odbicie w strukturze socjolektu.

W rozprawie zawarto około pięciuset jednostek leksykalnych używanych w polskim środowisku piłkarskim. Na podstawie zebranego materiału, a także dzięki socjologicznej analizie wspólnoty komunikatywnej, socjolekt piłkarski podzielono na trzy odmiany: *język szatni piłkarskiej*, profesjolekt trenerski i profesjolekt sędziowski. Wyodrębniono sfery rzeczywistości (kategorie leksykalne) werbalizowane w poszczególnych odmianach socjolektu.

W kolejnych etapach analizy (przeprowadzonych na podstawie zgromadzonego słownictwa) zrekonstruowano elementy językowego obrazu świata, a także odtworzono ukryte w socjolekcie kluczowe wartości dla członków środowiska piłkarskiego. Dopełnieniem rozprawy była formalna analiza socjolektu i podzielenie słownictwa piłkarskiego na cztery grupy: neologizmy strukturalne, neosemantyzmy, zapożyczenia z języków obcych oraz frazeologizmy.

Celem rozprawy było ukazanie socjolektu piłkarskiego jako zjawiska społeczno-językowego i udowodnienie, że język i społeczeństwo to wpływające na siebie twory.

Słowa kluczowe: socjolekt piłkarski, piłka nożna, środowisko piłkarskie, środowiskowa odmiana języka, leksyka piłkarska.